

RNDr Eva Viestová, PhD.
Národný koordinátor pre Dohovor o biologickej
diverzite (CBD)
Sekcia ochrany prírody a biodiverzity
MŽP SR

Dohovor o biologickej diverzite a jeho protokoly

Čo je to biodiverzita?

Biodiverzita:

Pojem **biologická diverzita** zahŕňa rôznorodosť živých foriem na všetkých úrovniach od genetickej rozmanitosti v rámci určitého druhu, cez druhovú rozmanitosť všetkých rastlín, živočíchov a mikroorganizmov, po rozmanitosť spoločenstiev organizmov v ekosystémoch.

Uvedomujúc si závislosť ľudskej civilizácie od živých zložiek prostredia a hrozbu, ktorú môže neuvážené využívanie živej prírody predstavovať, **sa svet dohodol na nevyhnutnosti medzinárodného dohovoru na ochranu biodiverzity.**

Dohovor o biologickej diverzite (CBD)

História:

CBD vstúpil do platnosti 29. decembra 1993;

Slovensko - s dohovorom vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky 18. augusta 1994 svojím uznesením č. 556/1994 a prezident republiky ho ratifikoval **23. augusta 1994.**

Ratifikačná listina bola uložená u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov 25. augusta 1994.

V súčasnosti je členmi – 196 krajín (okrem USA a Vatikánu)

= stránka Dohovoru (www.cbd.int)

22.5.2022 – Medzinárodný deň biodiverzity/biologickej rozmanitosti

Kartagenský protokol

- **Kartagenský protokol o biologickej bezpečnosti v súvislosti s používaním geneticky modifikovaných organizmov = prijatý 29. januára 2000**
- Nový pojem „biologická bezpečnosť“ (biosafety) – vychádza z redukcie a snáh na eliminovanie potenciálnych rizík pre biodiverzitu a ľudské zdravie vyplývajúce z biotechnológií a pracuje s princípom „ochranných opatrení“ (precautionary principle)
- Bezpečný presun, zaobchádzanie a využívanie živých modifikovaných organizmov (LMO) – najmä pri cezhraničnom pohybe

= EÚ nariadenia relevantné k danej téme

= Zákon NR SR č. 151/2002 Z.z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov + vyhláška MŽP SR č. 399/2005Z.z. v znení vyhlášky č. 312/2008 Z.z. a č. 86/2013, Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 151/2002 Z.z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov

CBD

CBD and Cartagena

Protocol

Nagojský protokol

- **Nagojský protokol o prístupe ku genetickým zdrojom a spravodlivom a rovnocennom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich používania**

= prijatý 12. októbra 2014

- Prispieva k ochrane biodiverzity a jej udržateľnému využívaniu
- Ten, kto získa biologický materiál obsahujúci DNA a má záujem na ňom vykonávať výskum, musí dodržať legislatívu alebo opatrenia stanovené krajinou pôvodu biologického materiálu
- Dodržiavanie týchto povinností a postupov je vymožitelné aj v krajine, v ktorej sa výskum následne vykonáva
- Protokol je dôležitý nástroj v boji s mnohými formami kriminality, napr. s tzv. „biopirátstvom“

= EÚ nariadenia relevantné k danej téme

= Zákon č. 263/2015 Z. z. o pôsobnosti pre oblasť prístupu ku genetickým zdrojom a využívania prínosov vyplývajúcich z ich používania

Slovensko – voľný prístup ku genetickým zdrojom, v EÚ niekoľko štátov obmedzilo prístup FR, ES, MT, HR, BG

Dohovor o biologickej diverzite (CBD)

Hlavné ciele dohovoru:

1. Ochrana biologickej diverzity v celej jej šírke (od genetickej, cez druhovú, až po ekosystémovú úroveň)
2. Uprednostňovanie rozumného a trvalo udržateľného užívania prírodných zdrojov pred ich nenávratným ničením
3. Spravodlivé využívanie výhod (úžitkov) vyplývajúcich z užívania biologických zdrojov, vrátane práva na prístup k týmto zdrojom a zaistenie rovnoprávneho podielu na zisku z ich užívania

Dohovor o biologickej diverzite (CBD)

Hlavný cieľ/vízia:

Do roku 2050 má byť biodiverzita cenená, chránená, obnovovaná a rozumne užívaná, zachovávajúc ekosystémové služby, udržiavajúc zdravú planétu a zabezpečujúc ošoh pre všetkých ľudí.

Dohovor o biologickej diverzite (CBD)

Obsahuje 5 strategických cieľov:

Strategický cieľ A: Pomenovať hlavné dôvody straty biodiverzity prostredníctvom mainstreamingu biodiverzity medzi vládu a spoločnosť

Strategický cieľ B: Rredukovať priame tlaky na biodiverzitu a propagovať jej udržateľné využívanie

Strategický cieľ C: Zlepšiť štatút biodiverzity cez ochranu ekosystémovej, druhovej a genetickej diverzity

Strategický cieľ D: Zabezpečiť výhody pre všetkých z využívania biodiverzity a ekosystémových služieb

Strategický cieľ E: Zlepšiť implementáciu cez participatívne plánovanie, manažment znalostí a budovanie kapacít

+ **20 Aichi cieľov** – rôzne témy, ktorých naplnenie zabezpečí premietnutie otázok biodiverzity a jej rozumného a trvalo udržateľného využívania do všetkých sfér života

Dohovor o biologickej diverzite (CBD)

Aichi cieľ 1 - Zvyšovanie povedomia verejnosti

Aichi cieľ 2 - Integrovanie hodnôt biodiverzity

Aichi cieľ 3 - Odstrániť škodlivé platby a podpory

Aichi cieľ 4 - Udržateľná produkcia a spotreba

Aichi cieľ 5 - Zastavenie degradácie a fragmentácie biotopov a jej redukcia

Aichi cieľ 6 - Udržateľný manažment žijúcich vodných zdrojov

Aichi cieľ 7 - Udržateľné poľnohospodárstvo, rybárstvo a lesníctvo

Aichi cieľ 8 – Redukcia znečistenia

Aichi cieľ 9 – Invázne nepôvodné druhy

Aichi cieľ 10 - Ekosystémy citlivé k zmene klímy

Dohovor o biologickej diverzite (CBD)

Aichi cieľ 11 – Chránené územia a iné efektívne spôsoby ochrany

Aichi cieľ 12 – Redukcia rizika vyhynutia

Aichi cieľ 13 – Ochrana genetickej diverzity

Aichi cieľ 14 – Ekosystémové služby

Aichi cieľ 15 – Obnova ekosystémov

Aichi cieľ 16 – Implementácia Nagojského protokolu

Aichi cieľ 17 – Národné stratégie a akčné plány pre biodiverzitu (tzv. NBSAP)

Aichi cieľ 18 – Rešpektovanie tradičných znalostí

Aichi cieľ 19 – Výmena informácií a znalostí, veda a výskum

Aichi cieľ 20 - Mobilizácia všetkých zdrojov

Ľemy Dohovoru o biologickej diverzite

Ochrana biodiverzity a súvisiace oblasti:

- **mainstreaming biodiverzity** (lesníctvo, poľnohospodárstvo, rybárstvo, turizmus, doprava, infraštruktúra, ťažobný priemysel, iné), gender mainstreaming
- invázne nepôvodné druhy
- biodiverzita a zdravie ľudí
- **chránené územia** a obnova ekosystémov, ochrana vôd, pôdy
- biodiverzita a zmena klímy
- trvaloudržateľné využívanie biodiverzity/bushmeat
- environmentálne hodnotenie dopadov (EIA) a strategické env. hodnotenie (SEA)
- biznis a biodiverzita,
- ochrana a využívanie genetických zdrojov
- prístup a zdieľanie zdrojov (Nagojský protokol), syntetická biológia a digitálne sekvenovanie informácií (DSI), technická a vedecká spolupráca
- biodiverzita v mestách, mestská zeleň
- budovanie kapacít, komunikácia, vzdelávanie, zvyšovanie povedomia verejnosti
- pôvodní obyvatelia a lokálne komunity (článok 8j)

Globálny rámec pre ochranu biodiverzity do roku 2030

- **Stratégia na roky 2011 – 2020 + Aichi ciele (stále platná)**
  - Príprava GBF do roku 2030 mala byť schválená už v roku 2020, posun do roku 2022
  - Lepšie nasmerovanie ochrany tam, kde je to potrebné, presnejšie definovanie cieľov, opatrení, indikátorov + **navýšenie na 1% HDP pre biodiverzitu**
  - Problematické bude schválenie zo strany niektorých krajín
  - Kľúčové bude vyriešenie otázky digitálneho sekvenovania informácií (DSI)
  - V prípade schválenia bude GBF tvoriť základ pre prípravu novej národnej stratégie a akčného plánu (NBSAP) + ďalšie dokumentácie
  - GBF by mal v sebe zahŕňať už nové agendy a témy – ochrana prírody a biodiverzity sa uberá už úplne iným smerom ako doteraz a nie sme na to pripravení (**napr. téma syntetická biológia a digitálne sekvenovanie informácií/DSI**)
- **Stratégia EÚ pre biodiverzitu do roku 2030 (4. piliere)** - ochrana prírody, obnova prírody, transformačná zmena, EÚ na ceste k ambicióznjej globálnej agende biodiverzity
- **Príprava novej národnej stratégie a akčného plánu pre biodiverzitu 2021 – 2030, tzv. NBSAP** (nadviaže na doterajšiu NBSAP 2011 – 2020 a jej vyhodnotenie) – v príprave
- Aktualizácia indikátorov pre Dohovor CBD (64 indikátorov) – súvisí s nastavením NBSAP

Ochrana prírody a biodiverzity na Slovensku
+
Mainstreaming/včlenenie biodiverzity do iných
sektorov
+
Integrované financovanie ochrany prírody a
biodiverzity

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky je hlavným orgánom zodpovedným za ochranu životného prostredia na Slovensku, vrátane ochrany prírody a biodiverzity:

- Ochrana prírody a biodiverzity, obchodovanie s ohrozenými druhmi flóry a fauny – **Sekcia ochrany prírody a biodiverzity**
- Ochrana vôd, vodné hospodárstvo ochrana pred povodňami, ochrana kvality a kvantity vôd a jej racionálne využívanie
- Ochrana ovzdušia a zmena klímy
- Krajinné plánovanie
- Posudzovanie vplyvov na životné prostredie
- Odpadové hospodárstvo
- Biologická bezpečnosť (vrátane GMO/Kartagenský protokol)
- Geológia

Ochrana prírody, biodiverzity a/aj krajiny

- **Hlavný cieľ** – implementácia Natura 2000 a ochrana chránených území na Slovensku
- **Implementácia všetkých biodiverzitne orientovaných a relevantných dohovorov:**
  - Dohovor o biologickej diverzite (CBD) a Nagojský protokol (KP je na odbore biologickej bezpečnosti)
  - Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi (CITES)
  - Karpatský dohovor
  - Ramsarský dohovor
  - Bernský dohovor
  - Bonnský dohovor
  - Medzinárodná veľrybárska komisia (IWC)
  - UNESCO, Európsky diplom, Európsky dohovor o krajine
  - Dunajská stratégia
- Práca na mapovaní a hodnotení ekosystémových služieb (MAES)
- Invázne nepôvodné druhy
- **Implementácia legislatívy a štátnej správy v oblasti ochrany prírody ako aj obchodovania s ohrozenými druhmi**
- Finančná podpora pre ochranu prírody, biodiverzity a krajiny na Slovensku

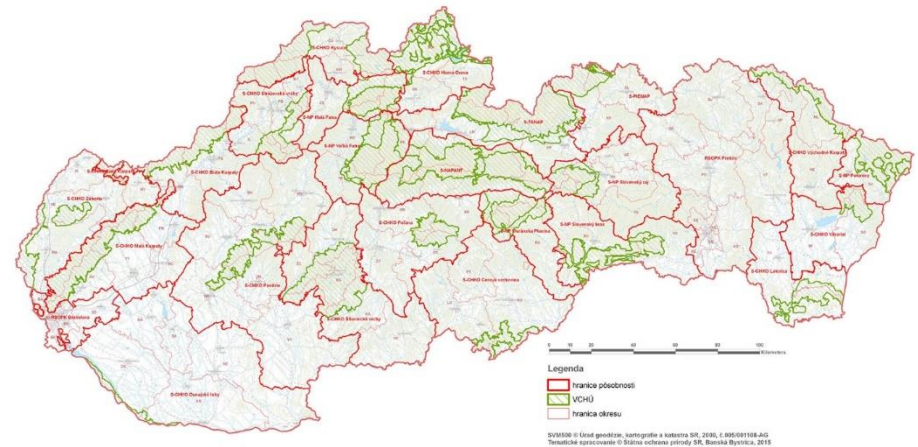

Štátna ochrana prírody SR

Expertná organizácia pod MŽP SR, zaoberajúca sa ochranou prírody na Slovensku (najmä chránené územia)

- založená **1.7.2000**
- hlavná administratíva je v Banskej Bystrici
- **správ 9 národných parkov (osamostatnené od 1.4.2022)**
- **14 správ chránených krajinných oblastí**
- **Slovenská správa jaskýň (SSJ)**

Hranice pôsobnosti organizačných jednotiek ŠOP SR - február 2015

Zodpovednosť ŠOP SR

- Ochrana a manažment národných parkov, chránených krajinných území, rezervácií
- Praktická implementácia Natura 2000 na Slovensku, ochrana rastlinných, živočíšnych druhov a biotopov
- Príprava manažmentových plánov/programov starostlivosti + programov záchrany
- Výskum, monitoring, príprava metodológií
- Medzinárodná spolupráca
- Výchova, vzdelávanie a zvyšovanie povedomia
- Implementácia relevantných projektov

Iné organizácie zodpovedné v ochrane prírody a biodiverzity na Slovensku

- Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP)
- Slovenská inšpekcia životného prostredia (SIŽP)
- Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva (SMOPaJ)
- Iné podriadené organizácie MŽP SR (napr. VÚVH, SVP a.s.)
- Národná ZOO Bojnice
- Mimovládne organizácie – WWF Slovensko, Bratislavské regionálne ochrannárske združenie (BROŽ), Daphne – Inštitút aplikovanej ekológie, OZ Vlk, OZ Prales a ďalšie
- Organizácie mimo rezortu ŽP (Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum/NPPC)
- SAV (najmä ústredie SAV, Botanický ústav, Zoologický ústav SAV, Ústav krajinnej ekológie, Ústav ekológie lesa)
- Univerzity (najmä PRIF UK, ale aj Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre)
- Samosprávy – mestá a obce, VÚC

Mainstreaming/včlenenie biodiverzity do iných sektorov

Ochrana prírody, biodiverzity a krajiny je súčasťou iných sektorov, politik a legislatívy:

- spolupráca v rámci MŽP SR a s väčšinou sektorov mimo rezortu na rôznych stratégiách, politikách a legislatíve

- Rozvojová pomoc (MZVEZ SR)
- Zdravotníctvo (MZ SR)
- Mestská biodiverzita (MDV SR + MRRII)
- Finančný sektor (MF SR, ŠÚ)
- Poľnohospodárstvo a potravinárstvo (MPRV SR, NPPC + MZ SR)
- Lesníctvo (MPRV SR, NLC, Lesy SR)
- Rybárstvo (MŽP SR, MPRV SR, SRZ)
- Vodné hospodárstvo (MŽP SR, VÚVH, SVP a.s. + MPRV SR, MH SR)
- Cestovný ruch (MDV SR + MRRII)
- Doprava (MDV SR)
- Energetika (MH SR)
- Baníctvo (MH SR)
- Školstvo a vzdelávanie/veda a výskum (MŠVVŠ SR) + ďalšie (farmaceutický, kozmetický,...)

MZVEZ SR = Rozvojová pomoc (ODA)

- **Medzinárodná rozvojová pomoc (ODA)**

- spolupráca s MZVEZ SR a agentúrou SAMRS (Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú pomoc)
- **Official Development Aid (ODA)** – platba do medzinárodných dohovorov, navýšenie dobrovoľných príspevkov pre jednotlivé dohovory, ochrana biodiverzity ako súčasť Stratégie rozvojovej pomoci na roky 2019 – 2024
- Bilaterálne projekty s Ukrajinou, Srbskom a Čiernou Horou
- = spolupráca začala v rámci implementácie Karpatského dohovoru a so zameraním na veľké šelmy (najmä rysa)

V tejto agende sme zatiaľ na začiatku, do budúcnosti však budeme musieť prispievať väčšie finančné príspevky ako aj spolupracovať na projektoch, nakoľko sme bohatá krajina (a nemáme už nárok na pomoc z dohovorov, napr. GEFu) – dostávali sme pomoc v 90-tych rokoch pre implementáciu CBD na Slovensku.

MZ SR = Biodiverzita a zdravie

- **Biodiverzita a zdravie** – „One Health“/Jedno zdravie (spolupráca medzi CBD a World Health Organisation/WHO)– okrem klimatickej a biodiverzitnej krízy máme aj pandemickú, malo by sa to riešiť všetko súčasne, nadviazanie spolupráce s MZ SR (momentálne v úzadí kvôli pandémie)
- Oblasť ochrany prírody a biodiverzity zakomponovaná v NEHAP V.

(Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR)

- ekologizácia sídelných území (uprednostňovať pri výsadbe zelene pôvodné nealergénne druhy pred inváznymi, znižovanie používania pesticídov pri starostlivosti o zeleň)
- zlepšenie env. aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelene infraštruktúry ako syst. prvku pre znižovanie znečistenia ovzdušia a adaptáciu na zmenu klímy
- ochrana biodiverzity prírodného prostredia na podporu ekosystémových služieb
+ spolupráca pri implementácii Nagojského protokolu

MRRII/MDV SR = Mestská biodiverzita

- **Mestská biodiverzita** – podpora viacerých projektov, spolupráca najmä medzi MDV SR/SAŽP/MVO aj v súlade s implementáciou Konceptie pre mestský rozvoj do roku 2030, spoločná konferencia MŽP SR a MDV SR v roku 2019 pre biodiverzitu v mestách
- **Spolupráca s mestami a obcami pri implementácii rôznych projektov:**
  - podpora trávnych zmesí lákavých pre hmyz a opelovače, obnova trávnikov v mestách
  - podpora prvkov zelenej a modrej infraštruktúry, výsadba stromov
  - podpora prvkov na budovách pre ochranu vtákov a netopierov + obnova niektorých budov aj v prospech ochrany druhov
  - úprava vodných tokov, brehov a celého okolia
  - výstavba pozorovateľní, vyhliadkových veží, náučné chodníky

MF SR = Biodiverzita a finančný sektor

- **Ekonomické nástroje v oblasti ochrany prírody a biodiverzity** = zmyslom ekonomických nástrojov v oblasti ochrany prírody, biodiverzity a krajiny je akumulácia a následná alokácia a redistribúcia finančných prostriedkov. Cieľom je ovplyvniť chovanie ekonomických subjektov a zabezpečiť prostriedky pomáhajúce chrániť a zlepšovať stav biodiverzity v Slovenskej republike.
  - **Funkcie ekonomických nástrojov:**
    - Kompenzačné - odškodnením za poškodené chránené časti prírody;
    - Fiškálne - príjmy štátneho rozpočtu (a/alebo Envirofonde), ktoré sú použité na subvencie a zabezpečovanie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny
    - Stimulačné - podporuje chovanie ekonomických subjektov v prospech záujmov ochrany prírody, biodiverzity a krajiny
    - Redistribučné - umožňuje usmernenie tokov podľa priorít politiky v oblasti ochrany prírody, biodiverzity a krajiny
    - Komparatívne – prispieva k vyrovnávaniu rôznych ekonomických podmienok ekonomických subjektov, napr. hospodárenie vo zvlášť chránených územiach a vo voľnej krajine.
  - **Typy ekonomických nástrojov:**
    - Trhové nástroje (nastavenie daní, environmentálne poistenie, náhrady ujmy a škody, kompenzácie a podobne) + vybrané administratívne právne nástroje (náhradná výsadba)
    - Finančné nástroje (sankcie, poplatky)
    - Hodnotenie a oceňovanie ekosystémových služieb – do rozhodovacích procesov
    - Dotačné programy, podpora súkromným sektorom, fyzickými osobami
- = v súčasnosti sa pracuje na financovaní národných parkov (štúdia Inštitútu aplikovanej ekológie, MŽP SR), kde sa budú využívať aj alternatívne a inovatívne formy financovania NP, spolupráca s MF SR a ŠÚ na príprave systému národného účtovníctva, práca v rôznych PS na hodnotení a oceňovaní rôznych ES (spolupráca MŽP SR, ŠOP SR, SAV a univerzít)
- = spolupráca MŽP SR, OECD a EK na metodológiách ohľadom financovania ochrany prírody a biodiverzity

MPRV SR = Pôdohospodárstvo

- Spolupráca medzi CBD a FAO (Food and Agriculture Organisation, OSN), FAO na SR je pod MPRV SR
- Spolupráca najmä pri implementácii Programu rozvoja vidieka SR (do roku 2022)
- **Pri príprave strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) 2023 – 2027 – nastavenie platieb a opatrení oboch pilierov SPP**
- Spolupráca pri implementácii EÚ Iniciatívy pre ochranu opeľovačov (10 priorít)
- Spolupráca pri príprave a implementácii **Envirostratégie do roku 2030** – časť venovaná poľnohospodárstvu
- Legislatíva v oblasti ochrany rastlín, živočíchov, podpora genetických druhov rastlín a živočíchov (NPPC), pri melioráciách a riešení závlah
- Experti z oblasti pôdohospodárstva spolupracujú s nami v oblasti hodnotenia a oceňovania ES (dôležitý ich pohľad na produkčné funkcie ekosystémov, napr. opeľovačov)

MPRV SR = Lesníctvo, poľovníctvo

- Agenda odlesňovania – v rámci medzinárodnej spolupráce (implementácia CBD a UNFCCC), implementácia nariadenia o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie;
- **Forest Europe** (1990, iniciatívy na vysokej úrovni v oblasti udržateľného manažmentu lesov)
- Spolupráca najmä pri implementácii doterajších Programov rozvoja vidieka SR (od programu SAPARD až do roku 2022) - lesy podporené v oveľa menšej miere ako poľnohospodárstvo
- **Pri príprave strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) – nastavenie platieb a opatrení aj pre lesy a lesné hospodárstvo**
- Spolupráca pri implementácii novej stratégie EÚ pre lesy do roku – **Národný lesnícky program 2022 - 2030** (lesy a – klíma, drevo, moderné technológie, spoločnosť, verejná politika)
- Spolupráca pri PS pre lesy – prepojenie PS pre N2000/chránené územia a lesy
- **Zákon o poľovníctve** a jeho implementácia v praxi (zabrániť najmä konfliktu záujmov)

MPRV SR = Rybárstvo a vodné hospodárstvo

- Spolupráca pri príprave zákona o akvakultúre (zákon nebol dokončený)
- Nastavenie a implementácia OP Rybárstvo (do roku 2022) – viaceré platby a opatrenia (žiaľ, tento finančný nástroj využívame minimálne na SR)
- Spolupráca pri príprave - **Vodného plánu Slovenska na roky 2022 – 2027, Konceptia vodnej politiky na roky 2021 - 2030**
- Nastavenie PHÚ pre SVP a.s., VÚVH, príprava projektov – zlepšuje sa spolupráca v oblasti ochrany vôd, na vodu viazaných ekosystémov (najmä ochranu a obnovu mokradí), monitoring vodných druhov
- **Rámcová smernica o vode + protipovodňová smernica** sú progresívne, moderné a holistické smernice EÚ aj pre oblasť ochrany prírody a biodiverzity (a krajiny celkovo), manažmentové plány povodí v sebe zahŕňajú aj územia N2000 a ich programy starostlivosti

MDV SR = Cestovný ruch a doprava

– Cestovný ruch

- podpora prírodného (mäkkého, udržateľného) turizmu
- spolupráca so ZMOS a Úniou miest Slovenska + regionálne centrá pre cestovný ruch, podpora cestovného ruchu v regiónoch, lepšie zapojenie ŠOP SR a jednotlivých správ ako aj jednotlivých jaskýň

– Doprava

- najmä pri nastavení/prepojení siete v dopravnej infraštruktúre – prepojenie na CHU/územia N2000 (s pochopením hodnôt CHÚ), prevencia kolíziám s veľkými šelmami
- na SR zatiaľ slabá podpora ekoduktov, nadchodov a iných ekologických dopravných infraštruktúr, potrebný je citlivejší prístup k ochrane území a druhov

MŠVVŠ SR = Školstvo a vzdelávanie/veda a výskum

- **Príprava globálneho vzdelávania pre školy**
- **Spolupráca so SAV a univerzitami/nastavenie ich plánov práce (zatiaľ to funguje skôr systémom ad hoc)**
- **Biodiversa a Horizont Europe**
  - MŽP SR a ŠOP SR sa stali členmi Biodiversa – od roku 2020 a 2021, SAV od roku 2016
  - **Biodiversa+ je sieť národných a regionálnych financujúcich organizácií** (ministerstvá zodpovedné za výskum/vedu a životné prostredie, organizácie a nadácie financujúce výskum/vedu, agentúry na ochranu životného prostredia a pod.), ktoré sprostredkujú a/alebo realizujú celoeurópsky výskum a monitoring v oblasti biodiverzity a ekosystémových služieb a ponúkajú inovatívne príležitosti na ochranu a udržateľné riadenie biodiverzity. Spolupráca na viacerých projektoch spoločne so SAV – monitoring invázných druhov a opelovačov
  - **Od 1.10.2021 do 1.10.2023** alokované finančné prostriedky aj pre projekty na Slovensku

Ďalšie sektory

- **Energetika**
- biomasa, malé vodné elektrárne (ochrana rýb ako aj biotopov riek), elektrické rozvody a siete (ochrana vtákov)
- **Baníctvo a ťažobný priemysel**
- sanácia prírodného prostredia po baníckej činnosti, prevencia pred ďalšími baníckymi aktivitami v CHÚ
- **Potravinársky priemysel** – podpora nutrične bohatej potravy (najmä z lokálnych zdrojov) + spolupráca s poľnohospodárskym sektorom
- **Výrobno-spracovateľské procesy** – spolupráca zatiaľ nezačala
- **Farmaceutický a kozmetický priemysel** – spolupráca zatiaľ nezačala
- **Iné ekonomické sektory (?)** a ich pozitívny alebo negatívny vplyv na prírodu a biodiverzitu

Integrované financovanie a projekty z relevantných finančných nástrojov (do a po roku 2023)

- Analýza štátneho rozpočtu (detailnejšia) – MŽP SR, ŠOP SR, iné organizácie
- Environmentálny fond – oblasť (D: Ochrana prírody + čiastočne iné oblasti)
- Program LIFE – projekty
- Štrukturálne fondy/OPK ŽP/OP Slovensko – projekty
- Plán obnovy a odolnosti SR
- Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) - oba piliere (detailnejšie)
- Spoločná rybárska politika (EFF) – nedostatočne ho využívame v oblasti ochrany prírody a biodiverzity
- Ďalšie finančné zdroje EÚ ako aj ďalšie národné finančné zdroje (Horizont Europe, cezhraničná spolupráca/Interreg)
- Nórske a švajčiarske fondy
- Iné – Program obnovy dediny (SAŽP), Zelený vzdelávací fond (ZVF), atď.
- PPP (verejno-súkromné partnerstvá)
- Podpora zo samosprávy aj v oblasti ochrany prírody a biodiverzity
- Podpora zo súkromného sektoru, od jednotlivcov
- Nadácie/2%+3% z daní

= zatiaľ nesystematicky nastavené, **neriešia sa financie holisticky**, nedostatočný prehľad o vynaložených prostriedkoch a následne nie najlepšie nastavenie finančných zdrojov

= nemáme prehľad alokácií finančných zdrojov, nemáme dostatočný prehľad o všetkých finančných zdrojov (aj napr. z oblasti zmeny klímy alebo ochrany vôd), nevieme dostatočne nastaviť zdroje tam, kde nám chýbajú (nakoľko nám chýba ten detailný prehľad)

= lepšia spolupráca s jednotlivými správami NP, CHKO, samosprávami, atď. = detailnejšie nastavenie finančných prostriedkov na regionálne a lokálne potreby (následne workshopy, semináre)

Ďakujem za pozornosť a teším
sa na spoluprácu

